

EUROOPA KOMISJON
PEASEKRETARIAAT

EV alaline esindus
Euroopa Liidu juures
SISSE TULNUD
Nr. *21-2N/193*
" 5 " *vebruar* 2014.
Kadri Jaurim
Toomas Tapper
5. 02. 2014

Brüssel,
SG-Greffe(2014) D/ **1390**

EESTI VABARIIGI
ALALINE ESINDUS
EUROOPA LIIDU JUURES
Rue Guimard, 11-13
1040 BRUXELLES

EUROOPA LIIDU TOIMIMISE LEPINGU ARTIKLI 297 KOHANE TEADE

Teema: KOMISJONI OTSUS (04.02.2014)

Peasekretariaat palub käesolevale kirjale lisatud otsuse edasi anda välisministrile.

Peasekretäri nimel

Valérie DREZET-HUMEZ

lisa : C(2014) 472 final

EE

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 04.02.2014

C(2014) 472 final

Teema: Riigiabi SA.37526 (2013/N) – Eesti
Eesti audiovisuaalsektori toetamine

Lugupeetud härra minister?

1. Kokkuvõte

(1) Euroopa Komisjon hindas Eesti audiovisuaalsektorit toetava abikava ja otsustas lugeda abi ELi toimimise lepinguga kokkusobivaks. Kava kiidetakse heaks 31. detsembrini 2018.

2. Menetlus

(2) Pärast eelteavitamisetappi teatasid Eesti ametiasutused 16. detsembril 2013 kavast komisjonile. Eesti ametiasutused esitasid lisateabe 20. detsembril 2013. Täiendavaid e-kirju vahetati 7. ja 8. jaanuaril 2014.

(3) Teatatud abikava asendab praegust Eesti filmi toetuskava, mille Euroopa Komisjon kiitis heaks 2008. aastal (juhtum N 742/07¹) ja mis kaotas kehtivuse 31. detsembril 2013.

---

¹ Riigiabi N 742/07 – Eesti - Eesti filmi toetuskava,
http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_N742_2007

T.E. hr Urmas PAET
Välisminister
Islandi väljak 1
15049 Tallinn
EESTI

3. Meetme kirjeldus

3.1. Eesmärk, õiguslik alus, rahastamisasutused, eelarve ja kestus

- (4) Abikava peamine eesmärk on toetada ja soodustada Eesti filmikultuuri arengut.
- (5) Selleks et säilitada Eesti filmi nähtavus miinimumtasemel ja tagada Eesti filmikultuuri kättesaadavus kõigile kodanikele, peavad Eesti ametiasutused vajalikuks kehtestada toetusmeetmed, mis hõlmavad kõiki filmikultuurivaldkondi (tootmine, turustamine, levitamine, linastamine, filmiharidus, filmialased teadusuuringud ja filmide säilitamine). Eesti filmiturgu iseloomustavad järgmised tunnused:
- selle piiratud ulatus (1,3 miljonit elanikku);
  - filmide väike keskmine tootmiseelarve (praegu ligikaudu 600 000 eurot);
  - väike keskmine vaatajate arv kinodes (20 000 kuni 30 000);
  - turuosaliste piiratud arv (nt vaid 2–3 sõltumatut Eesti levitajat ja mitte üle kahe väärtfilmikino);
  - telejaamade ja erainvestorite väikesed investeeringud filmitootmisse;
  - Eesti filmi rahvusvahelise kinolevi puudumine.
- (6) Abikava õiguslik alus on 1) Eesti Kultuurikapitali seadus (RT I 1994, 46, 772), 2) Eesti Filmi Instituudi toetuste eraldamise eeskirja eelnõu ning 3) 2014. aasta riigieelarve seadus (kultuuriministeeriumi valitsemisala).
- (7) Meedet rahastatakse riigieelarvest. Abi andjad ja rahastamisasutused on:
- Eesti Filmi Instituut („EFI”)²: riigieelarvest rahastatav EFI on teatatud kava peamine abiandja. Tempoolse toetuse andmist reguleeritakse vastava eeskirjaga (praegu eelnõu³ staadiumis).
  - Eesti Kultuuriministeerium: praegu ei reguleerita kultuuriministeeriumi toetust audiovisuaalsektorile konkreetsete eeskirjadega, kuid toetust antakse jooksvalt vastavalt riigieelarveeraldistele.
  - Eesti Kultuurikapital: selle tegevuse aluseks on Eesti Kultuurikapitali seadus ja ta hõlmab kaheksa eri kultuurivaldkonna sihtkapitali. Sihtkapital on struktuuriüksus, mis annab abi konkreetsele kultuurivaldkonnale nii esitatud avalduste põhjal kui ka omal algatusel. Toetada võib projekte, silmapaistvaid isikuid, andekaid inimesi, kultuurihooneid ja lahkunute mälestamist. Teatatud kava raames antakse abi audiovisuaalse kunsti sihtkapitali alusel. Kultuurikapitali rahastatakse alkoholiaktsiisi ja tubakaaktsiisi seaduse alusel saadavast tulust (keskmiselt 40 % kogutulust), hasartmängumaksu seaduse alusel saadavast tulust (keskmiselt 50 %

² Eesti Filmi Instituut asutati 2013. aastal pärast Eesti Filmi Sihtasutuse ümberkorraldamist Eesti Kultuuriministeeriumi poolt.

³ Eesti ametiasutused saavad selle dokumendi valmis 2014. aastal, misjärel edastavad nad selle Euroopa Komisjonile.

kogutulust), annetustest ja pärandustest, investeeringu- ja muudest tuludest. Alkoholiaktsiis, tubakaaktsiis ja hasartmängumaks on kõik pärit riigieelarvest ja need eraldatakse kultuurkapitali eelarvesse kultuuriministeeriumi kaudu.

- (8) Kava prognoositav kogumaht on 50,4 miljonit eurot. Igal aastal määrab iga abiandja kindlaks toetuse ülemmäärad igas toetus- ja projektikategoorias. Teatisele lisatakse iga nimetatud rahastamisasutuse eraldise prognoos vastavalt allpool esitatud tabelile.

Aasta	EFI	Kultuuriministeerium	Kultuurkapital
2014	5 miljonit eurot	350 000 eurot	1,8 miljonit eurot
2015	7 miljonit eurot	350 000 eurot	1,9 miljonit eurot
2016	8 miljonit eurot	350 000 eurot	2 miljonit eurot
2017	9 miljonit eurot	350 000 eurot	2 miljonit eurot
2018	10 miljonit eurot	350 000 eurot	2 miljonit eurot
KOKKU	<i>39 miljonit eurot</i>	<i>1,75 miljonit eurot</i>	<i>9,7 miljonit eurot</i>

- (9) Tegevuskava hõlmab viit aastat alates 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2018. Eesti ametiasutused kohustusid mitte andma kava alusel abi selle ajani, mil nad on kätte saanud käesolevas otsuses sisalduva komisjoni otsuse.

3.2. Toetuse liigid

- (10) Teatatud abikava raames toetatakse järgmist tegevust:

- Eestis ja rahvusvaheliselt kaastoodetavate filmide arendamine, tootmine, turustamine ja levitamine ning kvaliteetse TV-minisarja arendamine ja tootmine. Eelkõige nähakse ette, et see hõlmab järgmist konkreetset tegevust.
  - *Stsenariumitoetus* täispika mängufilmi kirjandusliku stsenaariumi kirjutamiseks.
  - *Arendustoetus* Eestis ja rahvusvaheliselt kaastoodetavate mängufilmide, animafilmi, dokumentaalfilmide ja kvaliteetsete TV-minisarjade arendamiseks.
  - *Tootmistoetus* Eestis ja rahvusvaheliselt kaastoodetavate mängufilmide, lühifilmide, animafilmi, dokumentaalfilmide ja kvaliteetsete TV-minisarjade tootmiseks.

- *Levitoetus* koopiade valmistamiseks, Eesti filmide turustamiseks ja levitamiseks Eestis ja välismaal ning rahvusvaheliste filmide levitamiseks Eestis.
- *Menutoetus* (mida annab välja ainult EFI), mida eraldatakse Eesti filmi kohaliku ja rahvusvahelise levitamise tulemuste või võidetud rahvusvaheliste auhindade põhjal. Toetus tuleb reinvesteerida sellise järgmise filmiprojekti arendusse, mille EFI on eelnevalt heaks kiitnud.
- *Transmeediaprojektide ja -platvormide arendamine ja tootmine.* Sellised transmeediaprojektid ja -platvormid seonduvad filmiprojektidega. Toetatakse filmiprojektide arendamise elavdamist ja lugude tootmist uutel meediaplatvormidel.
- *Rahvusvaheliste suhete ja välismaal Eesti filmitööstust tutvustava tegevuse arendamine.* See hõlmab järgmist.
  - *Rahvusvaheline turustamise toetamine* Eesti filmitööstuse turustamiseks kaastootmispartnerina või teenuste osutajana. Siit toetatakse ka Eesti turustamist võimaliku filmimispaigana.
  - *Filmituru- ja -festivalitoetus:* sektori osalemine filmiturgudel ja -festivalidel.
- *Filmipärandi kaitse ja filmiuuringud, sealhulgas:*
  - *filmipäranditoetust* antakse filmipärandi kogumiseks, taastamiseks ja digiteerimiseks;
  - *filmialase akadeemilise teadustöö toetus* hõlmab toetust filmialaste teadusartiklite ja -väljaannete koostamise ja avaldamise toetamiseks, filmialaste andmebaaside loomiseks ning elektrooniliste õppematerjalide ja õpikute koostamiseks;
  - *kutseõppe ja filmiharidusega* seonduv tegevus.
- *Euroopa ja väärtfilmikavade säilitamine kinodes ja kinode arendamine, sealhulgas neile digitaalse kinotehnika soetamine.*
  - *Väärtfilmide linastamine:* toetus on ette nähtud väärtfilmide linastamiseks, et tugevdada selliste kinode töö jätkamise väljavaateid, mis näitavad filmiprogramme, mis kujutavad endast alternatiivi peavooluprogrammidele. Väärtfilmikino on väike kino, mis ei ole rahaliselt väga atraktiivne, kus on 1–2 saali ja mis pakub alternatiivset filmiprogrammi.

- *Digitaalse kinotehnika soetamise rahastamine*: toetatakse digitaalse kinotehnika soetamist väikestes maakinodesse. Ehkki digitaalse kinotehnika soetamiseks antav abi võib jääda allapoole vähese tähtsusega abi⁴ lävendit, teatasid Eesti ametiasutused abist, et anda taotlejatele võimalus esitada taotlusi praeguste vähese tähtsusega abi programmide teiste ajutiste projektide raames.
  - Toetus erinevatele ettevõtjatele, mis on seotud filmikultuuri arendamise edendamise, sealhulgas *ürituste ja festivalide korraldamine*.
  - Kava kehtivuse jooksul ja sõltuvalt sektori arenevatest vajadustest näevad Eesti ametiasutused ette *audiovisuaalvaldkonna muu* kui käesoleva otsusega reguleeritud *tegevuse toetamise* alustamise võimaluse. Sellise tegevuse toetamisest teavitatakse kas Eesti ametiasutusi kava muudatuse näol või viiakse need ellu vähese tähtsusega abi määruse⁵ raames.
- (11) Nähakse ette, et eespool kirjeldatud kõigile toetusliikidele võivad anda abi kolm rahastamisasutust. Kultuurkapital ei kavatse aga toetada filmilevi ega kvaliteetseid TV-minisarju ning kultuuriministeerium ei kavatse toetada kvaliteetseid TV-minisarju. Lisaks täpsustasid Eesti ametiasutused, et kvaliteetsete TV-minisarjade ja menutoetuse kavu praegu ei rakendata, kuid need võidakse kasutusele võtta teatisega hõlmatud ajavahemiku jooksul.

3.3. Abisaajad ja abikõlblikkuse kriteeriumid

- (12) Kavad on avatud Eesti äriregistris kas Eesti ettevõtja või välisettevõtja Eesti tütarettevõtjana registreeritud erasektori isikutele ja ettevõtjatele. Enne taotlejatele maksete tegemist peavad nad kohustuma täitma kõnealuse registreerimise nõude. Eraettevõtjate kõrval võivad kavast toetatavate hulka kuuluda ka tulu mittetaotlevad organisatsioonid ja asutused ning füüsilisest isikust ettevõtjad. Igal juhul peab nende tegevus olema seotud filmisektoriga.
- (13) Eelkõige kohaldatakse järgmisi konkreetseid abikõlblikkuse tingimusi.
- a. *Arendus-, tootmis- ja levitoetust* võib anda sõltumatule produktsiooniettevõtjale. See tähendab, et ettevõtja ei tohi olla ringhäälinguettevõtja, riigi ega kohaliku omavalitsuse valitseva mõju all. Ettevõtja aktsiate või osade või nendega seotud hääleõiguse enamus ei tohi seega kuuluda riigile, kohalikule omavalitsusele ega ettevõtjale, mille ringhäälinguettevõtjale toodetud programmide käive moodustab üle 90 % kogukäibest.
  - b. *Stsenariumitoetust* võib lisaks eespool punktis a sätestatule anda ka füüsilisest isikust ettevõtjale.
  - c. *Levitoetust* võib anda ka filme levitavatele ettevõtjatele.

⁴ Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes, ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8.

⁵ Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes, ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8.

- d. *Väärtfilmikavade ning linastamis- ja levitoetust* võib anda juriidilisele isikule, kelle põhitegevuseks on filmide linastamine või levitamine, või sõltumatule kinole, kus ei ole üle kahe saali.

3.4. Valikumenetlus ja kultuurilised kriteeriumid

- (14) Taotlusi hinnatakse üldiselt kunstilisest, kultuurilisest ja majanduslikust seisukohast. Toetuseeskirjad ja -tingimused on aga sõltuvalt rahastamisasutusest erinevad.
- (15) Kultuurkapitali iga sihtkapitali tegevust korraldab sihtkapitali nõukogu, kuhu kuulub seitse vastavas kultuurivaldkonnas tegutsevat isikut, kelle nimetavad vastava kultuurivaldkonna organisatsioonid. Nii vastutab audiovisuaalvaldkonna toetuste jagamise eest audiovisuaalse kunsti sihtkapital.
- (16) Kultuuriministeeriumist vahendite taotlemise tingimused on sätestatud määrusega. Ministeeriumi poolt sellise määruse alusel ellu kutsutud iga programmi puhul kutsutakse kokku projektide valikukomitee, mis hindab projektide tähtsust Eesti (filmi)kultuuri seisukohast. Minister võtab toetusi käsitlevad lõplikud otsused vastu kõnealuse komitee ettepaneku alusel.
- (17) Nii Kultuurkapitalis kui ka Kultuuriministeeriumis hinnatakse projekti kultuurilisi ja loovelemente ning projekti eelarvelisi ja rahalisi elemente.
- (18) Eesti Filmi Instituudi poolt toetuste eraldamise eeskirjade kavandis on sätestatud, kuidas on korraldatud valik kõigi praegu kavandatud konkreetsete kavade puhul. Sõltuvalt kavast hindab taotlusi kas a) EFI peaproductsent, b) EFI arendus- ja turundusjuht või c) EFI filmipärandi projektijuht. Vajaduse korral kaasatakse hindamisse ka sõltumatuid eksperte. Erinevate kavade hindamiskriteeriumid on erinevad, hõlmates tavaliselt elemente, mis seonduvad projekti kultuuriliste ja kunstiliste omadustega ning rahaliste elementidega ja võimaliku tulemuse või mõjuga.
- (19) Üldiselt eeldavad Eesti ametiasutused, et kõigi kava raames ette nähtud toetusliikide suhtes kohaldatakse toetust andvast rahastamisasutusest sõltumata järgmist kaht elementi.
- Kõiki projekte hindavad valdkonna asjatundjad. Valiku võib teha mõni EFI osakonnajuhataja (kes on kõik valdkonna professionaalid), kuid toetuskava mahust ja väljaselgitatud vajadustest sõltuvalt võivad osaleda ka sõltumatud eksperdid.
  - Taotluste väljavalimisel peetakse silmas projektide mõju Eesti ja maailma kultuurile.

3.5. Toetuse vorm, abi osatähtsus ja abikõlblikud kulud

- (20) Abi antakse otsetoetustena.
- (21) Tootmistoetuse abikõlblikud kulud peavad seonduva otseselt filmi või muu audiovisuaalteose loomisega. Filmi *tootmiseks antava* abi üldine maksimaalne osatähtsus on kava kohaselt 50 %, kuid võimalik on suurem abi osatähtsus (kuni

95 % tootmiseelarvest). Iga rahastamisasutus (EFI, Kultuurkapital, Kultuuriministeerium) võib toetada keerulist või väikese eelarvega filmiprojekti kuni 70 % eelarvest või – kui tegu on Eesti kultuuri ja ühiskonda märkimisväärselt mõjutava projekti ainsa toetajaga – kuni 95 % eelarvest. Eesti ametiasutused esitasid sellega seoses järgmised määratlused:

- väikese eelarvega filmid, mille määratlus tugineb keskmise Eesti mängufilmieelarve analüüsile. Praegu on ülemmääraks 600 000 eurot. Kõnealune ülemmäär kavaga hõlmatud ajavahemiku jooksul muutub. Ehkki Eesti ametiasutused näevad eesolevatel aastatel ette ülemmäära võimalikku suurenemist, ei tõsteta seda väikese eelarvega filmi piiri käesoleva teatisega hõlmatud ajavahemiku jooksul üle 1 miljoni euro;
- keerulised filmid on eesti keeles ja/või kõrge kunstilise tasemega ja/või eksperimentaalsed filmid ja/või filmid, milles keskendutakse Eesti kultuurile ja ajaloole ja/või laste- või noortefilmid, mis põhinevad Eesti autori algupärasel stsenaariumil.

(22) Erandina punktist 21 ei või kavandatud EFI abikava kvaliteetsete TV-minisarjade arendamiseks ja tootmiseks ületada 50 % tootmiseelarvest.

(23) Transmeediaprojektide toetuse ülemmäär on 50 % nende tootmiskuludest. Keeruliste ja väikese eelarvega filmide abi osatähtsus võib olla kuni 70 %.

(24) Teatatud kava kohast abi filmide tootmiseks võib kombineerida teiste abikavade või -meetmetega. Kogu abi osatähtsus ei tohi ületada filmi tootmise kogueelarvest 50 %, keerulise või väikese eelarvega filmi puhul 95 %. Neist ülemmääradest kinnipidamist kontrollivad eksperdid.

(25) *Linastamisega* (vastavalt kava- ja digiteerimistoetusega) seotud kavade abitegevuse puhul on abi osatähtsus järgmine.

- Väärtfilmikavade toetus on kuni 70 % kava eelarvest. Suuremal osal juhtudest moodustab selle kava kohane toetus kinodele 30–40 % eelarvest, kusjuures erandjuhtudel on abi osatähtsus maapiirkodades (väärisfilmikavade puhul) kuni 70 %. Kino kommertstegevuse kulud (nt toitlustuskulud) ei ole abikõlblikud.
- Kinode digitehnikaga varustamist toetatakse üldiselt kuni 70 % eelarvest, kuid väga väikestes linnades asuvate kinode eelarve puhul võib see abi osatähtsuse ülemmäär olla kuni 95%. Toetuse arvutamiseks kasutatavad eelarveelemendid hõlmavad vaid digitehnikat: st pildi- ja helitehnikat.

(26) *Filmipärandi* toetuskava puhul võib tavapärase abi osatähtsuse tase 70 % tõusta mõnel juhul kuni 95 %ni.

(27) Abi osatähtsuse tase *promotsiooni- ja levitoetuse* puhul on tavaliselt 50 %, keeruliste või väikese eelarvega filmide puhul kuni 70 %.

- (28) Muude toetusmeetmete, sealhulgas *festivalide ja ürituste korraldamise* toetamisel abi osatähtsus varieerub, kuid tavaliselt on see 50 %. Abi kumuleeruv kogusumma ei tohi ületada 70 %.
- (29) Allpool esitatud tabelis on kokku võetud kava kumulatiivsed abi osatähtsuse tasemed.

Toetus	Osatähtsus %
Tootmine	Üldjuhul 50 %, kuid võimalik kuni 95 %
Kvaliteetsed TV-minisarjad	Üldjuhul 50 %
Meediaülesed projektid	Üldjuhul 50 %, kuid võimalik kuni 70 %
Digitaalne kinotehnika	Üldjuhul 50 %, kuid võimalik kuni 95 %
Väärtfilmikavade toetus	Üldjuhul 50 %, kuid võimalik kuni 70 %
Levi ja promotsioon	Üldjuhul 50 %, kuid võimalik kuni 70 %
Filmipärand	Üldjuhul 70 %, kuid võimalik kuni 95 %
Muud toetusliigid (sh festivalid ja sündmused)	Üldjuhul 50 %, kuid võimalik kuni 70 %

3.6. Territoriaalsed tingimused

- (30) EFI-lt tootmistoetuse saaja peab kulutama 50 % abisummast Eestis. Eesti Kultuurkapitalilt tootmistoetuse saaja peab samuti kulutama 50 % abisummast Eestis. Vähemuskoostööfilmide tootmistoetuse puhul peab toetuse saaja kulutama 100 % abisummast Eestis, kuni 80 % ülemmääraneni Eesti osast koostööfilmi eelarves. Muud territoriaalsed tingimused vahendite kulutamisele puuduvad.

3.7. Filmipärandisätted

- (31) 2013. aasta kinoteatistes⁶ innustatakse liikmesriike kutsuma tootjaid üles andma abi saanud filmi pikaajaliseks säilitamiseks sobiva koopia filmipärandiga tegelevale asutusele, mille rahastav asutus on kindlaks määranud, ja julgustama neid lubama kasutada selliseid filme kindlaksmääratud mittekaubanduslikel

⁶ Komisjoni teatis filmidele ja muudele audiovisuaalteostele antava riigiabi kohta, *Euroopa Liidu Teataja* C 332, 15.11.2013, lk 1–11.

eesmärkidel vastavalt intellektuaalomandiõiguste omaniku/omanikega sõlmitud kokkuleppele ning eespool nimetatud tegevust toetama.

- (32) EFI-lt stsenaariumi-, arendus- ja/või tootmistoetuse saamiseks peab produktsiooniettevõtja esitama Eesti Riigiarhiivi Filmiarhiivile oma eelmise filmi allikmaterjalid ja levikooopia.
- (33) EFI-lt stsenaariumi-, arendus- ja/või tootmistoetust saanud filmi produktsiooniettevõtja peab esitama Eesti Riigiarhiivi Filmiarhiivile oma eelmise filmi allikmaterjalid ja levikooopia ühe aasta jooksul pärast filmi esilinastust Eestis.
- (34) Lisaks on EFI-l õigus kasutada stsenaariumi-, arendus- ja/või tootmistoetust saanud filmi mittekaubanduslikel eesmärkidel, et tutvustada Eesti kultuuri Eestis ja välismaal. Seda tehakse kokkuleppel filmi vastutava produtsendiga ning kooskõlas filmi levikava ja maailma esilinastusega.
- (35) Üldisemalt märkisid Eesti ametiasutused, et päranditoetus, eelkõige filmide digiteerimine, on oluline eesmärk. EFI-le kuuluvad 260 filmi (toodetud 1946-1998) autoriõigused. EFI on ka Eesti filmi andmebaasi põhiline partner.

4. Meetme hindamine

4.1. Riigiabi olemasolu

- (36) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaselt: „*kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust*”.
- (37) Kõik rahalised vahendid kõnealuse kava alusel abi andmiseks tulenevad riigieelarvest või maksutuludest. Rahastamisasutused on kas riiklikud asutused või rahastatakse neid riigieelarvest. Seetõttu on kavasse kaasatud riigi ressursid.
- (38) Kava on olemuselt selektiivne ja peamisteks suunatud abisaajateks on audiovisuaalvaldkonna sõltumatud ettevõtjad. Seega soodustab riik teatavaid ettevõtjaid ja teatavate kaupade tootmist. Seetõttu ähvardab kava kahjustada konkurentsi.
- (39) Et audiovisuaalvaldkonnas toimub kaubavahetus rahvusvahelisel tasandil, mõjutavad erinevate toetusprogrammidega abisaajatele antud rahalised eelised liikmesriikide vahelist kaubavahetust.
- (40) Mõned kava alusel ette nähtud toetusliigid puudutavad tegevust, mis ei ole otseselt seotud audiovisuaalvaldkonna loometööga, nt festivalide ja ürituste korraldamine, filmipärand, filmialased teadusuuringud, filmikoolitus ja -haridus. Selline tegevus, mida Eesti ametiasutused peavad Eesti filmikultuuri toetamiseks äärmiselt tähtsaks, tõenäoliselt ei kujuta endast Eesti kontekstis

majandustegevust⁷. See tähendab, et selle tegevuse toetamine ei kujutaks endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Isegi kui mõnd neist käsitada majandustegevusena, võib need siseturuga kokkusobivaks lugeda, nagu ilmneb allpool jaotises 3.2.3.

- (41) Seetõttu on komisjon seisukohal, et jättes kõrvale võimaliku erandi (teatava eespool punktis 40 nimetatud tegevuse toetamine), kujutab kava endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Seetõttu tuleb hinnata abi kokkusobivust siseturuga.

4.2. Abi kokkusobivus siseturuga

- (42) Komisjoni teatises filmidele ja muudele audiovisuaalteostele antava riigiabi kohta⁸ (kinoteatises) on sätestatud erieeskirjad filmidele ja muudele audiovisuaalteostele antava riigiabi siseturuga kokkusobivuse hindamiseks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti d kohaselt. Abi on õigustatud juhul, kui abikava vastab kinoteatises sätestatud a) üldise seaduslikkuse põhimõttele ja b) konkreetsetele kokkusobivust käsitlevatele kriteeriumidele.

- (43) 2013. aasta novembris avaldatud kinoteatisega ajakohastati riigiabi hindamise eeskirju, mis olid kehtestatud 2001. aasta kinoteatisega⁹. Muu hulgas laiendati sellega 2001. aasta kinoteatise tegevusvaldkondade ringi, et need hõlmaksid filmi loomise kõiki aspekte alates loo kontseptsioonist kuni publikule esitamiseni. Eelkõige hõlmab see abi järgmisele: stsenaariumi kirjutamine, arendustegevus, levitamine, promotsioon (sealhulgas festivalid), abi kinodele ja transmeediaprojektide filmi tootmise komponendile.

- (44) Eesti audiovisuaalsektori toetuskava hõlmab mitmeid meetmeid audiovisuaalteoste arenduse, tootmise, levi, promotsiooni ja linastamise vallas. Teisisõnu tuleks abikava hindamisel lähtuda kinoteatises sätestatud kriteeriumidest.

4.2.1. Üldine seaduslikkus

- (45) Üldise seaduslikkuse põhimõtte kohaselt ei või abikõlblikkuse tingimused ega abi andmise kriteeriumid sisaldada ELi toimimise lepinguga vastuolus olevaid sätteid muudes valdkondades kui riigiabi. Sealhulgas tagab ta, et järgitakse ELi toimimise lepingu põhimõtteid, mille kohaselt on keelatud diskrimineerimine rahvuse alusel ning tagatud kaupade ja töötajate vaba liikumine, asutamisevabadus,

⁷ Eesti filmikultuuri konteksti kirjeldatakse punktis 5. Vt ka riigiabi N 742/07 – Eesti - Eesti filmi toetuskava, punktid 19 ja 42,

http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_N742_2007.

⁸ Komisjoni teatis filmidele ja muudele audiovisuaalteostele antava riigiabi kohta, *Euroopa Liidu Teataja* C 332, 15.11.2013, lk 1–11.

⁹ Komisjoni teatis nõukogule, Euroopa Parlamendile, Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele kinematograafiliste ja muude audiovisuaalsete teostega seotud teatavate õiguslike aspektide kohta, 26.9.2001 (EÜT C 43, 16.2.2002); laiendatud 2004. aastal (ELT C 123, 30.4.2004), 2007. aastal (ELT C 134, 16.6.2007) ja 2009. aastal (ELT C 31, 7.2.2009).

teenuste osutamise vabadus ja kapitali vaba liikumine (ELi toimimise lepingu artiklid 18, 34, 36, 45, 49, 54, 56 ja 63).

- (46) Eespool esitatud põhimõtete kohaselt ei tohi abikavadega seada tingimusi, mille kohaselt antakse abi vaid oma riigi kodanikele või oma riigi äriõiguse kohaselt selles riigis asutatud ettevõtjale. Kava alusel võib abi välja maksta üksnes Eesti äriregistris registreeritud Eesti ettevõtjale või välisettevõtja Eesti tütarettevõtjale. Eesti ametiasutused kinnitasid teatises, et abisaajad ei pea täitma muud asukohale esitatavat nõuet kui et teda esindaks abi väljamaksmise ajal alaline esindus.
- (47) Lisaks sisaldab kinoteatis konkreetseid sätteid abisumma kulutamise territoriaalsete tingimuste kohta, millest mõned on asjakohased teatatud Eesti kava hindamise puhul. Praegusel kujul võidakse filmitootmise toetuskavade puhul nõuda, et kuni 160 % antud abisummast kulutataks abi andnud territooriumil. Sellise territoriaalse kulutamise kohustusega ei tohi aga olla seotud rohkem kui 80 % tootmiseelarvest.
- (48) Eesti abikavaga nähakse ette kohustus kulutada antud abisummast 50 %. Võttes arvesse, et abi osatähtsus võib olla kuni 95 % tootmiseelarvest, ei ole territoriaalse kulutamise kohustusega seotud üle 47,5 % tootmiseelarvest. Vähemuskoostööfilmide tootmistoetuse puhul tuleb 100 % antud abi summast kulutada Eestis, kuni 80 % ülemmäärani Eesti osast tootmiseelarves.
- (49) Seega on Eesti kava tingimused kooskõlas kinoteatise sätetega üldise seaduslikkuse kohta.

4.2.2. Konkreetne hindamine kinoteatise alusel

Stsenaariumi-, arendus-, tootmis-, levi- ja promotsioonitoetus

- (50) Kinoteatises on esitatud konkreetsed hindamiskriteeriumid nende kavade hindamiseks, millest toetatakse audiovisuaalteoste stsenaariumi kirjutamist, arendust, tootmist, levi ja promotsiooni ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti d kohaselt. Järgmistes lõikudes hindame kõnealuste sätete alusel Eesti audiovisuaalvaldkonna toetuskava asjaomaseid alakavasid.
- (51) Iga liikmesriik peab ilmse vea vältimiseks kasutusel oleva tõhusa kontrollimehhanismi abil tagama, et abi oleks suunatud riigi kriteeriumide järgi **kultuuriprojektidele**. Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele piirdub komisjoni ülesanne selle kontrollimisega, kas liikmesriik on kehtestanud piisavad ja tõhusad kontrollimehhanismid kas kultuurilise valiku abil või pannes abi kõigi taotlevate projektide puhul sõltuma kultuurilise profiili täitmisest. Eesti kava puhul kehtestatakse sõltuvalt abi liigist ja rahastamisasutusest erinevad valikukriteeriumid ja hindamismenetlused. Igal juhul aga teevad valiku eksperdid, võttes arvesse kava kultuurilisi eesmärke.

- (52) **Abi osatähtsus** võib põhimõtteliselt olla kuni 50 % tootmiseelarvest, kusjuures suurem osatähtsus on võimalik selliste rahvusvaheliste koostööfilmide puhul, mida rahastab mitu liikmesriiki (abi osatähtsus kuni 60 %), keeruliste audiovisuaalteoste puhul ja koostööfilmide puhul riikidega, kes on OECD arenguabikomitee nimekirjas.
- Nagu on osutatud punktis 21, lubavad Eesti ametiasutused keeruliste ja väikese eelarvega filmide puhul suuremat abi osatähtsust. Komisjon on arvamusel, et Eesti ametiasutused on kehtestanud kinoteatisega kooskõlas oleva keerulise filmi määratluse.
- (53) Stsenaariumi- ega arendustoetust ei piirata, kuid seonduvad kulud tuleks seejärel lisada tootmiseelarvele ning kogu abi osatähtsuse arvutamiseks. Kuna teatatud kava puhul on see nii, on komisjon seisukohal, et selle puhul selliseid probleeme ei esine.
- (54) Tootmistoetuse saamise nõuetele vastavate audiovisuaalteoste levitamise ja tutvustamise kulude katmiseks antava abi osatähtsus võib olla sama, mis oli või oleks võinud olla asjaomase filmi tootmise kulude korral. Eesti kava puhul on see nii: abi osatähtsus levi- ja promotsioonitoetuse puhul on tavaliselt kuni 50 % eelarvest, keeruliste või väikese eelarvega filmide puhul või see suurenedu kuni 70 %ni.
- (55) Kinoteatise kohaselt on keelatud toetada muid **filmitootmistappe** kui stsenaariumi kirjutamine, arendus, levitamine ja promotsioon. Eesti ametiasutused kinnitasid, et kava alusel ei anta abi tootmise väärtusahela konkreetsetele osadele.
- (56) Abi tuleks anda **läbipaistvalt**. Eesti ametiasutused kinnitasid komisjonile, et see on nii. Kesksel veebisaidil või mitme veebisaidi andmeid koondaval ühel veebisaidil avaldatakse vähemalt järgmine teave: heakskiidetud abikava ja selle rakendussätete täielik tekst, abisaaja nimi, toetatava tegevuse või projekti nimetus ja olemus, abi suurus, abi osatähtsus toetatava tegevuse või projekti kogueelarvest¹⁰.
- (57) Punktide 50–56 põhjal järeldab komisjon, et audiovisuaalteoste stsenaariumi kirjutamise, arenduse, tootmise, levi ja promotsiooni valdkonna abikavad on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d.

Kinode toetamine

- (58) Kinoteatistes tunnistatakse, et kinodele antavat abi võib hinnata abina kultuuri edendamiseks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti d tähenduses. Teatistes on ka sätestatud, et abi kinode kaasajastamiseks, sealhulgas nende digiteerimiseks, on põhjendatud juhul, kui selline abi on vajalik, proportsionaalne ja piisav.
- (59) Eesti abikavas on ette nähtud kaks kinotoetuse liiki: a) abi väärtfilmide linastamiseks ja b) abi digitaalse kinotehnika soetamiseks. Võttes arvesse väikeste ja/või väärtfilmikinode keerulisi turutingimusi, peetakse mõlemat alakava **vajalikuks**. Eesti ametiasutused selgitasid, et Eestis on vaid kaks väärtfilmikino, mille turuosa moodustab 5 % filmilinastuste koguturust. Nende kõrval võitlevad

¹⁰ See teave avaldatakse Internetis pärast abiandmisotsuse vastuvõtmist ja seda säilitatakse vähemalt kümme aastat, kusjuures kõnealune teave peab olema avalikkusele vabalt kättesaadav.

ellujäämise nimel väikesed maakinod. Kuni 70 % Eesti kinokavadest täidavad peavoolu- ja suurfilmid (USA stuudiofilmid). Väärtfilmikinode kavasse kuuluvad ambitsioonikamad, kuid äriselt vähem atraktiivsed filmid, mis meelitavad ligi väiksemat või kitsamat publikut. Digiteerimiskava puhul nimetasid Eesti ametiasutused 32 maakino, mis ei ole veel digiteeritud. Võttes arvesse 35 mm levikooptate kadumist, on see järjest problemaatilisem. Kava eesmärk on tagada kinode ülalpidamine ja mitmekülgete filmide pakkumine eelkõige väikelinnades ja külades.

(60) Kummagi kava raames peavad kinod näitama vähemalt 50 % väärt- ja Euroopa filme. Lisaks võib kinotoetuse kavasad pidada **proportsionaalseks** järgmistel põhjustel.

- Väärtfilmikavade toetuse eesmärk on toetada filmikavu, mis pakuvad alternatiivi peavoolule. Toetuse andmise otsuste puhul võetakse arvesse kavade sisu ning lastele ja noorele publikule suunatud tegevust. Kava kohase abi osatähtsus ei ületa 70 % kava kogueelarvest (see on võimalik vaid erandjuhtudel). Kommertstegevuse kulusid ei peeta abikõlblikuks.
- Väärtfilmide toetuskava raames antava abi eesmärk on osaliselt rahastada digitehnika ostmist väärtfilmikinodesse ja väikestesse piirkondlikesse kinodesse. Kavast ei anta abi suurtesse kinokettidesse kuuluvatele kinodele, mis näitavad peamiselt peavoolufilme. Digitehnika soetamise toetussummad on suhteliselt väikesed ja võivad jääda allapoole vähese tähtsusega abi lävendit. Toetusmäär sõltub kino asukohast, sihtrühmaks olevate elanike arvust ja kino kavast. Isegi kui abi osatähtsuse tase võib ulatuda 95 %ni, on võimalik rahastada digitehnika hankimist (sealhulgas ekraanide kaasajastamist ja helitehnikat).

(61) Võttes arvesse Eesti turu väiksust, eelkõige seal tegutsevate väärtfilmikinode vähesust, võib pidada kultuuriliste eesmärkide seisukohast **piisavaks** mõlemat kinodele antava abi liiki. Eesti ametiasutused märkisid, et ilma toetuseta need kinod ellu ei jääks. Maakinode kadumine seaks omakorda ohtu terve riigi kultuurilevi.

(62) Punktide 59–61 põhjal järeldab komisjon, et kinode abikavad on kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d.

4.2.3. Toetus festivalide ja ürituste korraldamisele, filmipärandile, filmialastele teadusuuringutele, filmikoolitusele ja -haridusele

(63) Nagu eespool (punktis 40) märgitud, ei kujuta tegevus, mida toetatakse festivalide ja ürituste korraldamise, filmipärandi, filmialaste teadusuuringute, filmikoolituse ja -hariduse raames, tõenäoliselt endast Eesti kontekstis majandustegevust (vt punkt 5).

- (64) Isegi kui mõnda neist tegevusvaldkonnast pidada majandustegevuseks, on selliste toetusliikide eesmärgiks toetada ja edendada Eesti filmikultuuri arendamist (kultuuriline eesmärk). Eesti audiovisuaalvaldkonna toetuskava olemusliku osana peetakse riigiabi festivalide ja ürituste korraldamisele, filmipärandile, filmialastele teadusuuringutele, filmikoolitusele ja -haridusele äärmiselt tähtsaks kava eesmärgi saavutamisel: toetada ja edendada Eesti filmikultuuri arendamist (vajalikkuse kriteerium). Festivalide ja ürituste korraldamise, filmipärandi, filmialaste teadusuuringute, filmikoolituse ja -hariduse toetamise suurim abi osatähtsus on üldiselt kuni 70 %, mõnikord kuni 95 %. See on kooskõlas kava muude toetusmeetmete abi osatähtsusega ja seda võib pidada proportsionaalseks väljendatud eesmärkidega. Eesti ametiasutused märkisid, et tavapärase keskmine toetussumma on praegu 500 – 50 000 eurot projekti või ettevõtja kohta. Lisaks on Eesti filmituru konkreetne olukord (punkt 5) selline, et komisjon on seisukohal, et seda liiki abi ei põhjusta Eesti ega Euroopa turul liigseid konkurentsimoonusi.
- (65) Seetõttu on komisjon arvamusel, et kui nende toetusliikide vormis antav abi on riigiabi, on see kokkusobiv ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktiga d.

5. Kokkuvõte

- (66) Nii järeldab komisjon, et abikava kujutab endast riigiabi ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, kuid selle võib lugeda siseturuga kokkusobivaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti d alusel.

6. Otsus

- (67) Audiovisuaalsektori toetuskava, millest Eesti ametiasutused on teatanud, loetakse siseturuga kokkusobivaks ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti d alusel. Komisjonil ei ole sellega seoses vastuväiteid. Muudetud kava on heaks kiidetud 31. detsembrini 2018.
- (68) Komisjon meenutab Eesti ametiasutustele, et need esitaksid abikava rakendamise aastaaruanded.
- (69) Lisaks meenutab komisjon Eesti ametiasutustele, et need teavitaksid komisjoni ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 3 kohaselt kõigist plaanidest abikava muuta või võtta kasutusele uus kava.

Kui käesolev kiri sisaldab konfidentsiaalset teavet, mida ei tohiks kolmandatele isikutele avaldada, andke sellest komisjonile teada 15 tööpäeva jooksul pärast kirja kättesaamist. Kui komisjon ei ole selle tähtaja jooksul saanud vastavasisulist põhjendatud taotlust, käsitatakse seda nõustumisena teabe avaldamisega kolmandatele isikutele ning kirja tervikteksti avaldamisega autentses keeles järgmisel veebisaidil: <http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm>.

Taotlus tuleks saata krüpteeritud e-kirjaga aadressil stateaidgreffe@ec.europa.eu, tähitud kirjaga või faksiga aadressil:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
1049 Brussels
Belgium
Faks: +32 2 296 12 42

Lugupidamisega,

komisjoni nimel

asepresident
Joaquín ALMUNIA

